

Karlino

na starych pocztówkach

Karlino na starych pocztówkach

Wstęp

*N*a wstępie krótkie wyjaśnienie – co skłoniło urodzonego w Gdańsku, a mieszkającego w Niemczech autora tej książki, do zbierania widokówek Karlina? Odpowiedź jest prosta – żona! Przed ponad dziesięciu laty zacząłem zbierać karty z widokami Gdańska i jego dzielnic. Po pewnym czasie pojawiła się wśród nich pierwsza karta z widokiem Kościoła NMP w Białogardzie – miasta, w którym urodziła się moja małżonka. Nieco później pierwsza karta z Karlina – miasta, w którym mieszkała po przeprowadzce z Białogardu. Jednocześnie „zaraziłem” żonę moją pasją, do tego stopnia, że na różnego rodzaju giełdy pocztówek jeździliśmy już oboje. Efekty są takie, że nasza kolekcja kart Białogardu i Karlina przerosła już dawno swą liczebnością kolekcję kart z Gdańska!

*T*ak więc od kart pocztowych zacząłem poznawać oba miasta – a zwłaszcza Karlino – niejako „od tyłu” – najpierw poznając ich wygląd sprzed około 100 lat. Podczas naszych licznych pobytów u rodziny, poznawałem coraz lepiej teraźniejsze Karlino, a dzięki temu, że miasto tylko nieznacznie ucierpiało na skutek działań wojennych, łatwo odnajdywałem miejsca znane mi ze starych pocztówek. Moją wiedzę na temat Karlina, nabywałem czytając nieliczne publikacje w języku polskim, jak i nieco liczniejsze po niemiecku. Wiadomości w nich zawarte przydały mi się później przy opisywaniu pocztówek.

*P*odczas jednego z pobytów w Karlinie, pojawiła się myśl, aby naszą kolekcję udostępnić szerszej publiczności. Według nas najlepiej nadaje się do tego forma książki – przewodnika, która miałaby Czytelników oprowadzić po Karlinie, w latach 1898–1945. Mieszkańcy i osoby, które odwiedzają Karlino z pewnością nieraz zastanawiali się, jak wyglądało ono na przełomie XIX i XX wieku i w latach późniejszych? Co znajdowało się kiedyś w miejscach, które codziennie mijają lub odwiedzają? Jak wyglądały ówczesne ulice? Kiedy powstały budynki, które znają? Mamy nadzieję, że tą książką odpowiemy na te pytania.

*W*śród starych pocztówek odnajdą Państwo także nowe zdjęcia, które obrazują bądź to przemiany, jakie zaszły od wydania pocztówki, lub też stan, który w niedalekiej przyszłości będzie może już „archiwalny” w związku z planowaną przebudową i inwestycjami (wide: wyspa, czy też Plac Jana Pawła II). Aby ułatwić „zwiedzanie” Karlina, pocztówki ułożone są w formie spaceru po mieście.

*P*o kilku pocztówkach obrazujących Karlino w ozdobnej formie, możemy zacząć spacer od Placu Jana Pawła II (Markt) z jego najciekawszymi zakątkami i historiami. Udajemy się na ulicę Szczecińską (Schloßstrasse) i w drodze powrotnej oglądamy miasto od strony Białogardu. Po sforsowaniu mostu białogardzkiego (Belgarder Brücke) i przejściu przez Plac Jana Pawła II, czeka na nas najokazalsza ulica w mieście – Koszalińska

Vorwort

*A*m Anfang bin ich eine kurze Erklärung schuldig, was den in Danzig geborenen Verfasser, der jetzt in Deutschland lebt, dazu veranlasst hat, Ansichtskarten von Körlin (polnisch: Karlino) zu sammeln. Die Antwort ist einfach – das war die Ehefrau! Vor über zehn Jahren begann ich Ansichtskarten von Danzig (polnisch: Gdańsk) und dessen Umgebung zu sammeln. Darunter war die erste Karte aus Belgard (polnisch: Białogard), eine Karte mit der Marienkirche. In der Stadt Belgard ist meine Frau geboren. Kurz danach kam die erste Karte von Körlin, der Stadt, in die meine Frau aus Belgard umgezogen war. Gleichzeitig habe ich meine Frau mit dieser Leidenschaft angesteckt, so dass wir verschiedene Postkartenbörsen besucht haben. Das Ergebnis: unsere Sammlung von Karten aus Belgard und Körlin ist schon längst größer als die Sammlung von Karten aus Danzig!

*M*it Hilfe von Ansichtskarten habe ich begonnen, die zwei Städte, insbesondere Körlin sozusagen von hinten kennen zu lernen. Zuerst erfuhr ich, wie die Städte vor hundert Jahren ausgesehen hatten. Während unserer Besuche bei der Familie lernte ich das heutige Körlin immer besser kennen. Dadurch dass die Stadt unter kriegerischen Ereignissen nur sehr wenig gelitten hatte, fand ich sehr einfach die Plätze, die ich von alten Ansichtskarten kannte. Mein Wissen über Karlino bezog ich durch Lektüre von wenigen Veröffentlichungen in polnischer Sprache und von zahlreichen Veröffentlichungen in deutscher Sprache. Die Informationen aus diesen Veröffentlichungen waren mir bei der Beschreibung von Ansichtskarten hilfreich.

*W*ährend eines Aufenthalts in Karlino kam mir der Gedanke, unsere Sammlung der Öffentlichkeit zugänglich zu machen. Unserer Ansicht nach ist dazu ein Buch – ein Stadtführer, der die Leser durch die Stadt Körlin der Jahre 1898 bis 1945 führt, am besten geeignet. Die Stadtbewohner und -besucher überlegten es sich sicherlich, wie die Stadt an der Wende vom 19. zum 20. Jahrhundert und später ausgesehen hatte. Was früher an den Orten war, an denen sie täglich vorbeigehen oder die sie besuchen. Wie hatten die Straßen von damals ausgesehen? Wann sind die Gebäude entstanden, die sie kennen? Wir hoffen, mit diesem Buch die Fragen beantworten zu können.

*U*nter den alten Ansichtskarten finden Sie auch neue Fotos, die Änderungen darstellen, die sich seit der Veröffentlichung der jeweiligen Karte vollzogen haben oder die den jetzigen Zustand zeigen, der bald auch schon „archivalisch“ wegen des geplanten Umbaus oder wegen Investitionen (siehe Insel oder Plac Jana Pawła II) wird. Um den Stadtrundgang zu erleichtern sind die Ansichtskarten wie ein Spaziergang geordnet.

*N*ach ein paar Zierkarten von Körlin können wir den Spaziergang vom Marktplatz (Plac Jana Pawła II) mit

Karlino na starych pocztówkach

(Köslinerstr). „Zagłądając” do licznych sklepów na jej początku, poprzez znane wszystkim mieszkańcom; „pocztę, gazownię, mleczarnię”, docieramy do przejazdu kolejowego, odpoczywamy na terenach spacerowych nad Radwią, (Radüe), i przy osiedlu domków zawracamy w kierunku dworca. Zataczając szeroki łuk od nieczynnej już kolei wąskotorowej w kierunku ul. Kościuszki (Schützenstrasse), zwiedzamy ówczesną strzelnicę i podążamy w kierunku szkoły. Coraz częściej „zatrzymujemy” się w różnych restauracjach, które znajdowały się wtedy w pobliżu „Góry Karola” (Karlsberg) i budynku dawnego sądu (Amtsgericht). Stąd już tylko kilka kroków i między plebanią a dawnym budynkiem szkoły dochodzimy do miejsca, z którego zaczęliśmy naszą wędrówkę.

Bardzo byśmy pragnęli, aby ta książka posłużyła turystom odwiedzającym Karlino jako mały historyczny przewodnik. Dla mieszkańców – niech będzie ona okazją do głębszego poznania swojego miasta, które obecnie nabiera znów kolorytu sprzed wielu lat i wspaniale się rozwija. A dla byłych jego mieszkańców – wspomieniem i zachętą do ponownych odwiedzin.

Pozostaje mi jeszcze w tym miejscu serdecznie podziękować Burmistrzowi Karlina panu Waldemarowi Miśko i pani Emilii Michałowskiej za ich wsparcie i zaangażowanie przy wydaniu tej publikacji. Bez ich pomocy i udzielonych nam rad, byłoby ciężko zrealizować ten projekt.

Krzysztof Szczeciński

Wszystkie prezentowane w tej publikacji pocztówki pochodzą ze zbioru Jolanty i Krzysztofa Szczecińskich.

Opisy pocztówek: K. Szczeciński

seien schönsten Ecken und Geschichten anfangen. Wir gehen die Schlossstraße (Szczecińska) entlang und auf dem Rückweg sehen wir die Stadt aus Richtung Belgard (Białogard). Nach der Forcierung der Belgarder Brücke und Überquerung des Marktes (Plac Jana Pawła II) erwartet uns die prachtvollste Straße der Stadt – Köslinerstraße (Koszalińska). Wir können am Anfang der Straße bei zahlreichen Geschäften vorbeischaun, dann kommen wir an der Post, Molkerei und am Gaswerk vorbei, die allen Bewohnern bekannt sind. Danach gehen wir bis zum Bahnübergang, wo wir uns auf dem Spaziergelände an der Radüe (Ra-

dew) erholen. An der Einfamilienhaussiedlung vorbei gehen wir Richtung Bahnhof. Wir machen einen breiten Bogen um die stillgelegte Schmalspurbahn Richtung Schützenstraße (Kościuszki), besuchen den damaligen Schießplatz und gehen bis zur Schule. Immer häufiger halten wir bei verschiedenen Restaurants an, die sich damals in der Nähe des Karlsbergs und des Amtsgerichts befanden. Von hier aus machen wir nur noch ein paar Schritte zwischen dem Pfarrhaus und dem ehemaligen Schulgebäude. Dann gehen wir zum Platz zurück, von dem wir unsere Wanderung angefangen haben.

Wir würden uns wünschen, dass dieses Buch den Touristen, die Körlin besuchen, als ein kleiner historischer Reiseführer dient. Für die Stadtbewohner soll es die Gelegenheit bieten, ihr Städtchen, das sein Kolorit von damals wieder bekommt und sich ausgezeichnet entwickelt, tiefer kennen zu lernen. Und für die damaligen Stadtbewohner soll es eine Erinnerung werden und zu Besuch anregen.

An dieser Stele bleibt mir noch, dem Bürgermeister von Karlino, Herrn Waldemar Miśko und Frau Emilia Michałowska meinen herzlichen Dank für ihre Unterstützung und Engagement auszudrücken. Ohne ihre Hilfe und Ratschläge wäre es nicht einfach, dieses Projekt zu verwirklichen.

Krzysztof Szczeciński

Alle in dieser Veröffentlichung dargestellten Karten stammen aus der Sammlung von Jolanta und Krzysztof Szczeciński.

Beschreibung der Karten: K. Szczeciński

Karlino na starych pocztówkach

Wydawcy karlińskich pocztówek to w większości właściciele sklepów z materiałami papierniczymi, księgarze oraz introligatorzy, którzy na podstawie własnych lub zamówionych fotografii drukowali karty pocztowe. Na szczególną uwagę zasługują dwaj z nich: Richard Vanselow oraz G. W. Technow. Z prezentowanych w tej książce pocztówek, ponad 60 procent pochodzi z ich warsztatów! Nie można jednak pominąć kilku innych wydawców z Karlina, którzy mieli jednak utrudnione zadanie, aby konkurować z wyżej wymienionymi.

Z większych firm wydających pocztówki na całym terenie ówczesnych Niemiec, w Karlinie „zareprezentowała” się firma H. Rubin & Co., Dresden – Blasewitz, która to prawdopodobnie w latach 1918-1930 wydała dużą serię pocztówek fotograficznych.

Kilka innych pocztówek zostało wydanych poza Karlinem np. w Kołobrzegu, Szczecinie, Łęborku, Berlinie czy Lubece. Były to zwykle pocztówki reklamowe zamawiane przez restauratorów karlińskich.

Tym wszystkim wydawcom zawdzięczamy to, że możemy teraz oglądać Karlino jakiego nie znamy i jakiego gdzie indziej już nie zobaczymy.

Wydawcy pocztówek wraz z numerem zamieszczonej pocztówki
G.W Technow Körlin: 4,12,14,15,16,17,18,22,24,25,26,28,32,34,36,44,48,49,50,53,55, 60,61,62,64,65

Richard Vanselow Körlin: 2,3,6,8,9,11,13,29,31,37,38,43,58,59,63

H. Hirschberg Körlin: 30,35,46,47

Willy Krämer Körlin: 23,39,51

W. Seick Körlin: 1,7

H. Meinke Körlin: 52

H. Rubin & Co. Dresden: 10,54

Walter Dietz Reklame Berlin: 21,27

Arthur Rogorsch. Dt Eylau.: 40

R. Kwandt. Podejuch – Stettin: 45

Strand Atelier K. Salomon Kolberg: 56

E. Neuman & Co. Dresden: 57

Industrie-Fotografen Klinke & Co Berlin: 5

Photo – Versand Kurt Queetz Züllchow – West: 19

Brak wydawcy: 20,33,41,42

Bibliografia :

1. „Zur Geschichte der Stadt Körlin a. d. Persante“ herausgegeben von Elly Isleb – Gutzman 1987 Witten.

a. – Geschichte der Stadt Körlin herausgegeben von Johannes Courtois Kolberg 1907

b. – Die Geschichte der Stadt Körlin nach alten Akten, Berichten, Protokollen und Verschreibungen bearbeitet von lehrer R. Wedig Körlin.

2. „Körlin. Geschichten, Erzählungen, Anekdoten und Chronik einer hinterpomerschen Kleinstadt und deren Umgebung. Max Damerow 1980 Salzgitter – Bad.

3. „Przewodnik Turystyczny – krajoznawczy po ziemi Biaogardzkiej”. Praca zbiorowa pod redakcją Andrzeja Świrko Białogard 2000.

4. „Karlino” Koszalińskie Towarzystwo Społeczno – Kulturalne, Urząd Miasta i Gminy 1985

5. „Łuna nad Karlinem” Krajowa Agencja Wydawnicza 1981.

6. „Der Kreis Kolberg – Körlin” Richard Staberock Kreis Stormarn, 206 Bad Oldesloe 1968.

7. „Städte Atlas” Fritz R. Barran Verlag Gerhard Rautenberg 1989.

Die Herausgeber der Körliner Ansichtskarten waren überwiegend Besitzer von Schreibwarenläden, Buchhändler und Buchbinder, die anhand von eigenen oder anhand von bestellten Fotos Ansichtskarten gedruckt haben. Erwähnenswert sind zwei Herausgeber: Richard Vanselow und G. W. Technow. Von den

hier dargestellten Ansichtskarten stammen über 60% von ihnen! Andere Herausgeber aus Körlin dürfen hier nicht verschwiegen werden – sie hatten aber eine schwierigere Aufgabe mit den oben genannten Herausgebern zu konkurrieren.

Von den größeren Firmen, die auf den damaligen deutschen Gebieten Ansichtskarten herausgegeben haben, präsentierte sich in Körlin die Firma H. Rubin & Co., Dresden – Blasewitz, die wahrscheinlich in den Jahren 1918-1930 eine große Serie von Postkarten herausgab.

Einige andere Ansichtskarten wurden außerhalb von Körlin herausgegeben, z.B. in Kolberg (Kołobrzeg), Stettin (Szczecin), Lauenburg (Łębork), Berlin oder Lübeck. Das waren meistens Werbepostkarten, die von Körliner Restaurantbesitzern bestellt wurden.

Diesen Herausgebern verdanken wir, dass wir heute Körlin so sehen können, wie wir es noch nicht kennen und wie wir es nirgendwo mehr sehen können.

Herausgeber von Ansichtskarten mit Nummern der veröffentlichten Karten

G.W Technow Körlin: 4,12,14,15,16,17,18,22,24,25,26,28,32,34,36,44,48,49,50,53,55, 60,61,62,64,65

Richard Vanselow Körlin: 2,3,6,8,9,11,13,29,31,37,38,43,58,59,63

H. Hirschberg Körlin: 30,35,46,47

Willy Krämer Körlin: 23,39,51

W. Seick Körlin: 1,7

H. Meinke Körlin: 52

H. Rubin & Co. Dresden: 10,54

Walter Dietz Reklame Berlin: 21,27

Arthur Rogorsch. Dt Eylau.: 40

R. Kwandt. Podejuch – Stettin: 45

Strand Atelier K. Salomon Kolberg: 56

E. Neuman & Co. Dresden: 57

Industrie-Fotografen Klinke & Co Berlin: 5

Photo – Versand Kurt Queetz Züllchow – West: 19

Brak wydawcy: 20,33,41,42

Bibliografie:

1. „Zur Geschichte der Stadt Körlin a. d. Persante“ herausgegeben von Elly Isleb – Gutzman 1987 Witten.

a. – Geschichte der Stadt Körlin herausgegeben von Johannes Courtois Kolberg 1907

b. – Die Geschichte der Stadt Körlin nach alten Akten, Berichten, Protokollen und Verschreibungen bearbeitet von lehrer R. Wedig Körlin.

2. „Körlin. Geschichten, Erzählungen, Anekdoten und Chronik einer hinterpomerschen Kleinstadt und deren Umgebung. Max Damerow 1980 Salzgitter – Bad.

3. „Przewodnik Turystyczny – krajoznawczy po ziemi Biaogardzkiej”. Praca zbiorowa pod redakcją Andrzeja Świrko Białogard 2000.

4. „Karlino” Koszalińskie Towarzystwo Społeczno – Kulturalne, Urząd Miasta i Gminy 1985

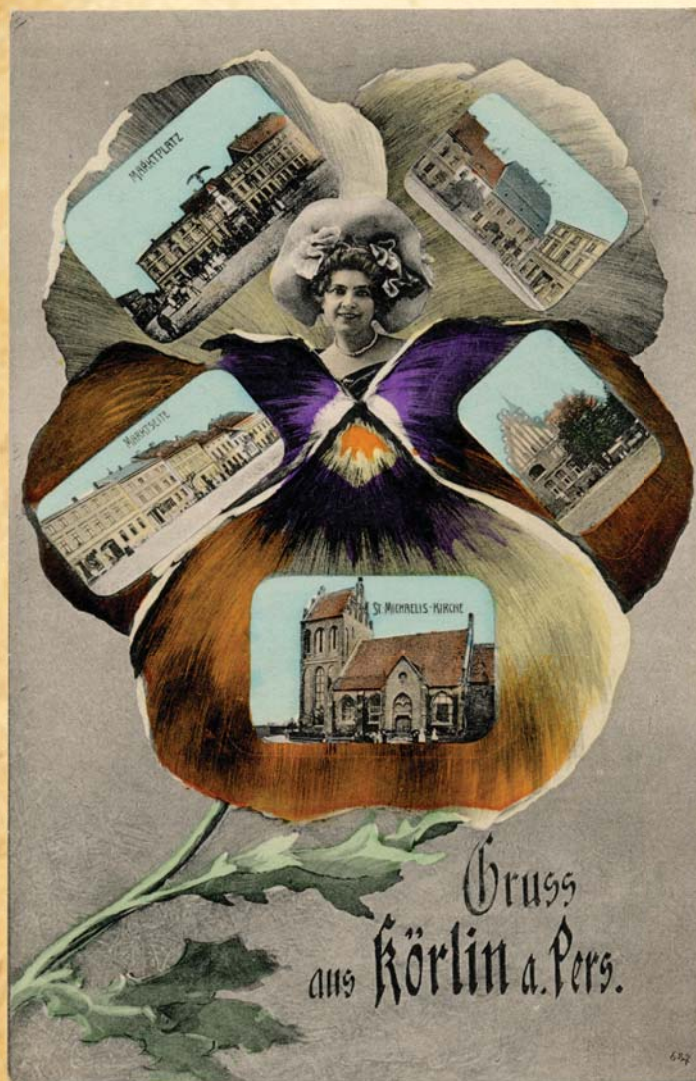
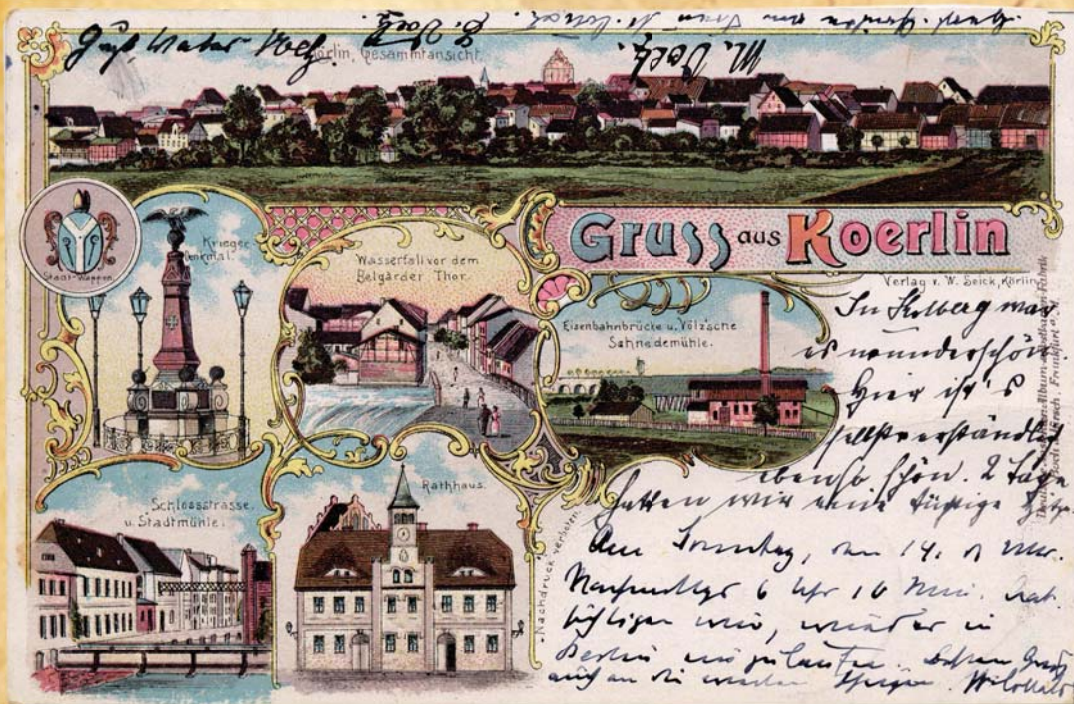
5. „Łuna nad Karlinem” Krajowa Agencja Wydawnicza 1981.

6. „Der Kreis Kolberg – Körlin” Richard Staberock Kreis Stormarn, 206 Bad Oldesloe 1968.

7. „Städte Atlas” Fritz R. Barran Verlag Gerhard Rautenberg 1989.

Karlino na starych pocztówkach

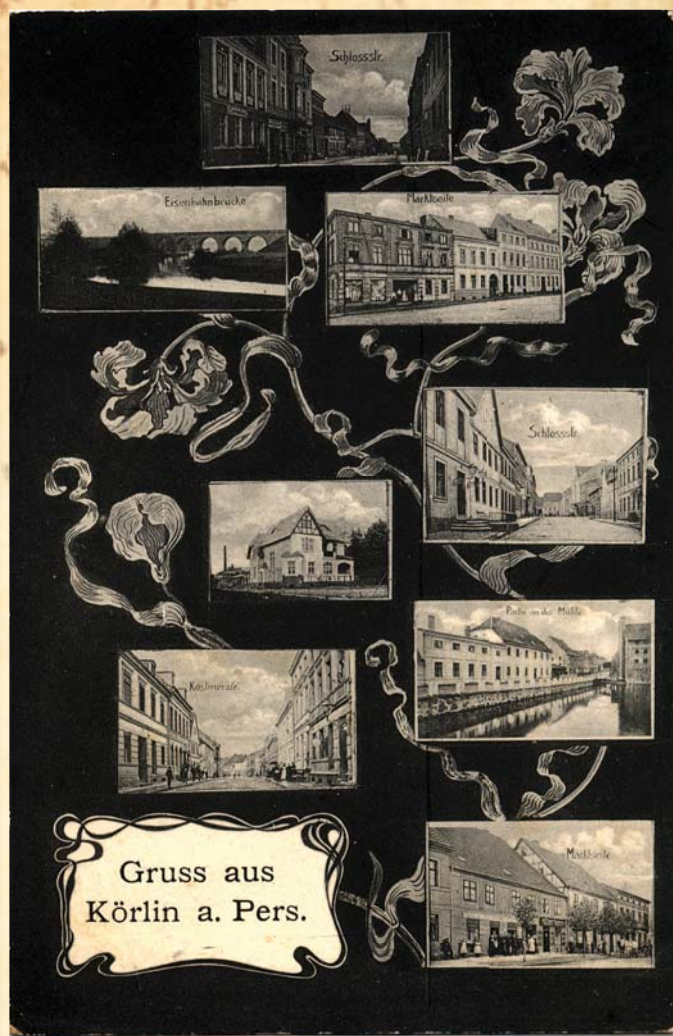
1. Pocztówka litograficzna z 1898 roku przedstawiająca widok ogólny Karlina od strony Białogardu, fragmenty ulic: Białogardzkiej (Belgarderstr.) i Szczecińskiej (Schloßstr.), "stary" ratusz i pomnik upamiętniający poległych w wojnach 1866 oraz 1870/71 roku, oraz tartak w pobliżu mostu kolejowego nad Radwią.

1. Lithographische Ansichtskarte von 1898, die Körlin (Karlino) aus Richtung Belgard (Bialogard) zeigt. Zu sehen sind: Fragmente der Belgarderstraße (Białogardzka) und Schlossstraße (Szczecińska), „das alte“ Rathaus und das Denkmal, dass an die Gefallenen aus den Kriegen 1866 und 1870/71 erinnert, sowie das Sägewerk in der Nähe der Bahnbrücke über die Radüe (Radew).

2. Typowa secesyjna pocztówka w formie bratka z 1908 roku w formie bratka ukazująca wszystkie strony Placu Jana Pawła II (Markt), oraz dawny Królewski Urząd Sądowy, w którym do niedawna znajdował się Szpital Rehabilitacyjny. Obecnie swoją siedzibę ma tam Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty oraz Straż Miejska. U dołu Kościół św Michała.

2. Typische Jugendstilansichtskarte in Form von Stiefmütterchen von 1908, die den Marktplatz (Plac Jana Pawła II) von allen Seiten und das ehemalige Königliche Amtsgericht zeigt, in dem sich bis vor kurzem die Rehaklinik befand. Heute hat dort seinen Sitz der Verein der Städte und der Gemeinden des Flussgebietes Parsęta in Karlino sowie die Stadtwache. Unten ist die St.-Michaeli-Kirche zu sehen.

Karlino na starych pocztówkach

3 i 4.

Na tych pocztówkach z 1911 i 1916 r. wydawcy umieścili prawie wszystkie ważniejsze budynki i ulice w Karlinie.

Na tej po lewej stronie na uwagę zasługuje budynek gazowni przy ulicy Okrzei.

Po prawej zaś na najmniejszym obrazku umieszczono tzw. Villę Hoffmann. Prawdopodobnie mieszkał w niej właściciel firmy budowlanej Ernst Hoffmann, później przez lata przewodniczący Rady Miejskiej (Stadtverordneten-vorsteher). Firma została założona w 1868 r. i na początku działała na rogu ul. Koszalińskiej i Wigury (Magazinstr. W 1905 przejął ją E. Hoffmann i przeniósł na ul. Koszalińską 85. W ciągu 40 lat pracy firma rozrosła się do wielkich rozmiarów – najwyższa liczba pracowników wynosiła 120 osób! Każdy z widoków na tych pocztówkach został wydany również osobno.

3 und 4.

Auf diesen Ansichtskarten von 1911 und 1916 zeigten die Herausgeber fast alle wichtigeren Gebäude und Straßen von Körlin.

Auf der Ansichtskarte links ist das Gaswerkgebäude in der Scheunenstraße (Okrzei) beachtenswert.

Auf der rechten Ansichtskarte wurde dagegen auf dem kleinen Bild die sogenannte Villa Hoffmann dargestellt. Wahrscheinlich lebte hier Ernst Hoffmann, der Besitzer einer Baufirma, später jahrelang der Stadtverordneten-vorsteher. Die Firma wurde 1868 gegründet und war anfangs an der Ecke der Köslinerstraße (Koszalińska) und der Magazinstraße (Wigury) tätig. 1905 wurde sie von E. Hoffmann übernommen und an die in die Köslinerstraße 85 verlegt. Innerhalb von 40 Jahren wurde die Firma sehr groß – sie beschäftigte 120 Personen! Jedes Bild auf diesen Ansichtskarten wurde auch einzeln herausgegeben.

Karlino na starych pocztówkach

5. **P**anorama Karlina od strony ul. Szczecińskiej (Schlossstr.) w kierunku Koszalina. Miejsca różniące się z zabudową dzisiejszą to: zabudowa na terenie Straży Pożarnej, zabudowa ul. Waryńskiego tuż za ratuszem i oczywiście pusty plac, gdzie ok. 40 lat później powstało osiedle. Widać już wybudowaną szkołę, co świadczy o tym, że zdjęcie wykonano po 1930 roku, jednak nie później niż 1939 (stoi jeszcze pomnik na rynku).

5. **D**as Panorama von Körlin von der Schlossstraße (Szczecińska) in Richtung Köslin (Koszalin). Von der heutigen Bebauung unterscheiden sich: Bebauung auf dem Gelände der Feuerwehrwache, Bebauung in der Kirchstraße (Waryńskiego) hinter dem Rathaus und natürlich der leere Platz, wo circa 40 Jahre später eine Wohnsiedlung angelegt wurde. Zu sehen ist die Schule, woraus man schließen kann, dass das Foto nach 1930 aber nicht später als 1939 gemacht wurde (auf dem Marktplatz steht noch das Denkmal).

6. **W**idok Placu Jana Pawła II. (Marktplatz) wraz ze starym ratuszem w 1900 roku. Ratusz zbudowany w 1800 roku spłonął w nocy 27 stycznia 1907 r. Przyczyną była iluminacja ratusza z okazji urodzin cesarza. Spłonęły wtedy prawie wszystkie dokumenty urzędowe. Aby odsłonić kościół św. Michała i udzielić przejazd przez rynek, zdecydowano się postawić nowy budynek ratusza na jednej ze stron rynku. Po lewej stronie widoczny budynek, w którym miał swój sklep papieżniczy i księgarnię - mistrz drukarski i introligator - G. W. Technow - pierwszy z dwójki najbardziej znanych wydawców pocztówek.

6. **B**lick auf den Marktplatz mit dem alten Rathaus von 1900. Das im Jahre 1800 gebaute Rathaus ging in der Nacht am 27. Januar 1907 in Flammen auf. Der Grund war die Illumination des Rathauses zum Geburtstag des Kaisers. Damals fielen fast alle amtlichen Dokumente den Flammen zum Opfer. Um die St. Michaeliskirche nicht wieder zu verdecken und die Durchfahrt durch den Markt zu verbessern, entschied man sich, das neue Rathaus am Rande des Marktplatzes zu errichten. Links ist das Gebäude zu sehen, wo der Druckmeister und Buchbinder G.W. Technow - einer der zwei bekanntesten Herausgeber von Ansichtskarten - seinen Schreibwareladen und die Buchhandlung hatte.

Karlino na starych pocztówkach

7. Jedna z najstarszych pocztówek Karlina (wysłana 31.08.1898 r.) ukazuje południową stronę Placu Jana Pawła II. Zabudowa zachowała się do dzisiaj w niezmienionym stanie. Pomnik na środku Placu postawiono 20 września 1896 r., a rozebrano – ze względu na trudności komunikacyjne - 10 sierpnia 1939 roku.
7. Eine der ältesten Ansichtskarten von Körlin (gelaufen am 31.08.1898) zeigt die südliche Seite des Marktplatzes (Plac Jana Pawła II). Die Bebauung blieb bis heute im unveränderten Zustand erhalten. Das Denkmal in der Mitte des Platzes wurde am 20 September 1896 errichtet und wegen Verkehrsprobleme am 10 August 1939 abgerissen.

8. Wschodnia pierzeja Placu Jana Pawła w 1911 r. z jeszcze nieprzebudowanym domem na rogu ulicy Koszalińskiej (Köslinerstr.). Budynki w dalszym ciągu pierzei po małych przebudowach zachowały się do dzisiaj.
8. Östliche Straßenfront des Marktplatzes (Plac Jana Pawła II) im Jahre 1911 mit dem noch nicht umgebauten Haus an der Ecke der Köslinerstraße (Koszalińska). Die Gebäude wurden ein wenig umgebaut und sind bis heute erhalten.

Karlino na starych pocztówkach

*Hartung'sches Wohnhaus in welchem Königin Luise
am 28. Mai 1798 weilte.*

Körlin a. Pers.

9. **B**udynek przy Placu Jana Pawła II (Markt), w którym – jak informuje napis na pocztówce – przebywała królowa Luiza 28 maja 1798 r. w drodze do Prus Wschodnich. Wśród dzisiejszych mieszkańców Karlina dom ten nazywany jest domem Napoleona. Niestety, żadne źródła historyczne nie odnotowują jego wizyty w mieście, a jedynie pobyt głównego intendenta armii napoleońskiej gen. Parmy.

9. **D**as Gebäude an dem Marktplatz (Plac Jana Pawła II), in dem – wie die Aufschrift auf der Ansichtskarte informiert – sich die Königin Luise am 28. Mai 1798 auf dem Weg nach Ostpreußen aufhielt. Die heutigen Stadtbewohner nennen das Haus Napoleonshaus. Es gibt aber leider keine historischen Überlieferungen über den Besuch von Napoleon in der Stadt, es gibt nur welche über den Aufenthalt des Hauptintendanten der napoleonischen Armee, des Generals Parma.

10. **B**udynek ratusza i kościół św. Michała (1934 r.). Ratusz w stylu eklektycznym został zbudowany w latach 1912-13 przez karlińską firmę Ernsta Hoffmana. Ta firma wybudowała w Karlinie jeszcze wiele budynków, m.in. Szpital Rehabilitacyjny (Amtsgericht) oraz pocztę (Post).

10. **D**as Rathausgebäude und die St. Michaeliskirche im Jahre 1934. Das Rathaus im eklektischen Stil wurde in den Jahren 1912-13 von der Körliner Firma von Ernst Hoffman gebaut. Die Firma baute in Körlin viele andere Gebäude, unter anderem das Amtsgericht und die Post.

Karlino na starych pocztówkach

11. Kościół pod wezwaniem św. Michała zbudowany w 1510 r. w stylu późnogotyckim, halowy z bocznymi nawami. Po pożarze w 1685 roku i dewastacji przez wojska napoleońskie, gruntownie wyremontowany w 1866 roku.

11. Die St.-Michael-Kirche, Hallenkirche mit Seitenschiffen, wurde 1510 im spätgotischen Stil errichtet. Nach dem Brand im Jahre 1685 und der Verwüstung durch die Truppen von Napoleon wurde sie 1866 renoviert.

12. Pocztówka z widokiem na most białogardzkii i ołtarz w kościele św. Michała wydana z życzeniami z okazji nowego -1902 roku. Obraz ołtarzowy został namalowany i ufundowany w 1891 roku przez urodzonego w Karlinie, a mieszkającego w Berlinie znanego malarza Ernsta Alberta Fischera - Cörlina. Miasto zobowiązało się wtedy do pokrycia kosztów transportu i oramowania obrazu. Następnie Rada Miasta nadała malarzowi tytuł honorowego obywatela i wysłała delegację w celu jej wręczenia.

Ernst Albert Fischer (zwany Fischer - Cörlin) urodził się w Karlinie 22.08.1853 r. Wykształcił się w Berlińskiej Akademii i pracował 6 lat jako uczeń mistrza pod kierunkiem Antona von Wernera - ówczynie jednego z najslawniejszych malarzy historycznych. Wystawiał swoje prace od 1877 roku na licznych wystawach w Berlińskiej Akademii. Zostawił po sobie liczne dzieła w różnych technikach malarskich. Jeden z jego obrazów można oglądać w Muzeum Hugenotów przy Gendarmenmarkt w Berlinie.

12. Ansichtskarte mit Blick auf die Belgarder Brücke und das Altar in der St. Michaeliskirche herausgegeben zum Neujahr 1902. Das Altarbild wurde 1891 vom bekannten Maler Ernst Albert Fischer - Cörlin, der in Körlin geboren wurde und in Berlin wohnte, gemalt und gestiftet. Die Stadt verpflichtete sich damals, die Transportkosten zu übernehmen und das Bild zu rahmen. Ferner verlieh der Stadtrat dem Künstler die Ehre des Ehrenbürgers und entsendete eine Delegation um ihm die Ehrenbürgerschaft zu überreichen.

Ernst Albert Fischer (genannt Fischer - Cörlin) ist in Körlin am 22.8.1853 geboren. Seine Ausbildung erhielt er in der Berliner Akademie. Er arbeitete sechs Jahre unter der Leitung von Anton von Werner, damals einem der bekanntesten Historienmalern. Er stellte seine Werke ab 1877 auf vielen Ausstellungen in der Berliner Akademie zur Schau. Er hinterließ zahlreiche Werke in verschiedenen malerischen Techniken. Eines seiner Bilder ist im Hugenottenmuseum am Gendarmenmarkt in Berlin zu sehen.

Karlino na starych pocztówkach

12. **P**ocztówka z 1907 roku przedstawiająca fragment ul. Koszalińskiej (Köslinerstr.), dworzec kolejowy oraz most białogardzki (Belgarder Brücke).
12. **D**ie Karte von 1907 mit einem Fragment der Köslinerstraße (Koszalińska), mit dem Bahnhof und der Belgardter Brücke.

14. **M**ost nad Parsętą od strony drogi ze Szczecina w 1907 r. Zburzony pod koniec II wojny światowej, odbudowany prowizorycznie z drewna funkcjonował aż do 1958 roku, kiedy to rozpoczęto budowę betonowego mostu – ukończoną w 1968 r. W tle za mostem widać zabudowania dawnego dworu, położone na półwyspie w widłach Parsęty i Radwi oddzielonym od miasta rzeczką Młynówką.
14. **D**ie Brücke über die Persante (Parseta) von der Straße aus Richtung Stettin. Eine Aufnahme von 1907. Die am Ende des Zweiten Weltkrieges zerstörte und provisorisch aus Holz wiederaufgebaute Brücke war bis 1958 in Betrieb, als mit dem Bau der Betonbrücke angefangen wurde. Die Brücke war 1968 fertig. Im Hintergrund der Brücke sind Bebauungen des alten Hofes zu sehen, die auf der Halbinsel in der Gabelung von Persante und Radwie gelegen und von der Stadt durch den Bach Mühlengraben (Młynówka) abgetrennt sind.

Karlino na starych pocztówkach

15. **T**ak zwany „Dawny Urząd - domena” (Amt). Budynek mieszkalny na terenie wyspy. W tym miejscu znajdował się od początku XIII wieku zamek biskupów kamińskich, zniszczony w 1685 r. przez wielki pożar, który zniszczył w większej części Karlino. Widoczny komin należał do browaru – gorzelnii, który został zbudowany na fundamentach dawnego zamku i później przebudowany na spichlerz. Pocztówka z 1904 roku.
15. **D**as sogenannte „Alte Amt“. Ein Wohngebäude auf der Insel. An dieser Stelle befand sich Anfang des 13. Jahrhunderts das Schloss der Camminer Bischöfe, das 1685 durch einen großen Brand zerstört wurde. Dem Feuer fiel auch zum großen Teil Körlin. Der Schornstein gehörte einst zur Brauerei und Brennerei, die auf Fundamenten des alten Schlosses errichtet und später zu einem Speicher umgebaut wurden. Die Ansichtskarte ist von 1904.

16. **Z**abudowania na terenie wyspy kilka lat później. Przebudowano już budynek mieszkalny do znanej nam obecnej formy. Jednym z właścicieli domeny był wspomniany już E. A. Fischer, którego to rodzina przez pokolenia posiadała młyn w Karlinie oraz dobra ziemskie.
16. **D**ie Bebauung auf der Insel ein paar Jahre später. Das Wohngebäude wurde schon so umgebaut, wie wir es heute kennen. Einer der Besitzer der Domänen war der schon erwähnte E. A. Fischer, dessen Familie die Mühle in Körlin und Landgüter seit Generationen besaß.

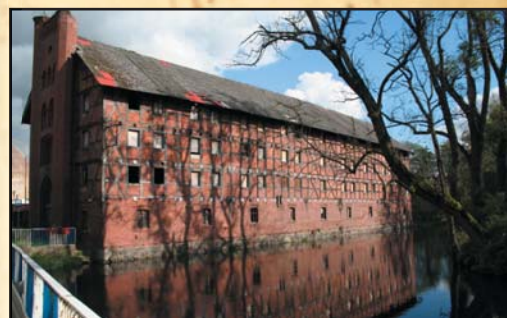
Karlino na starych pocztówkach

Partie an der Mühle

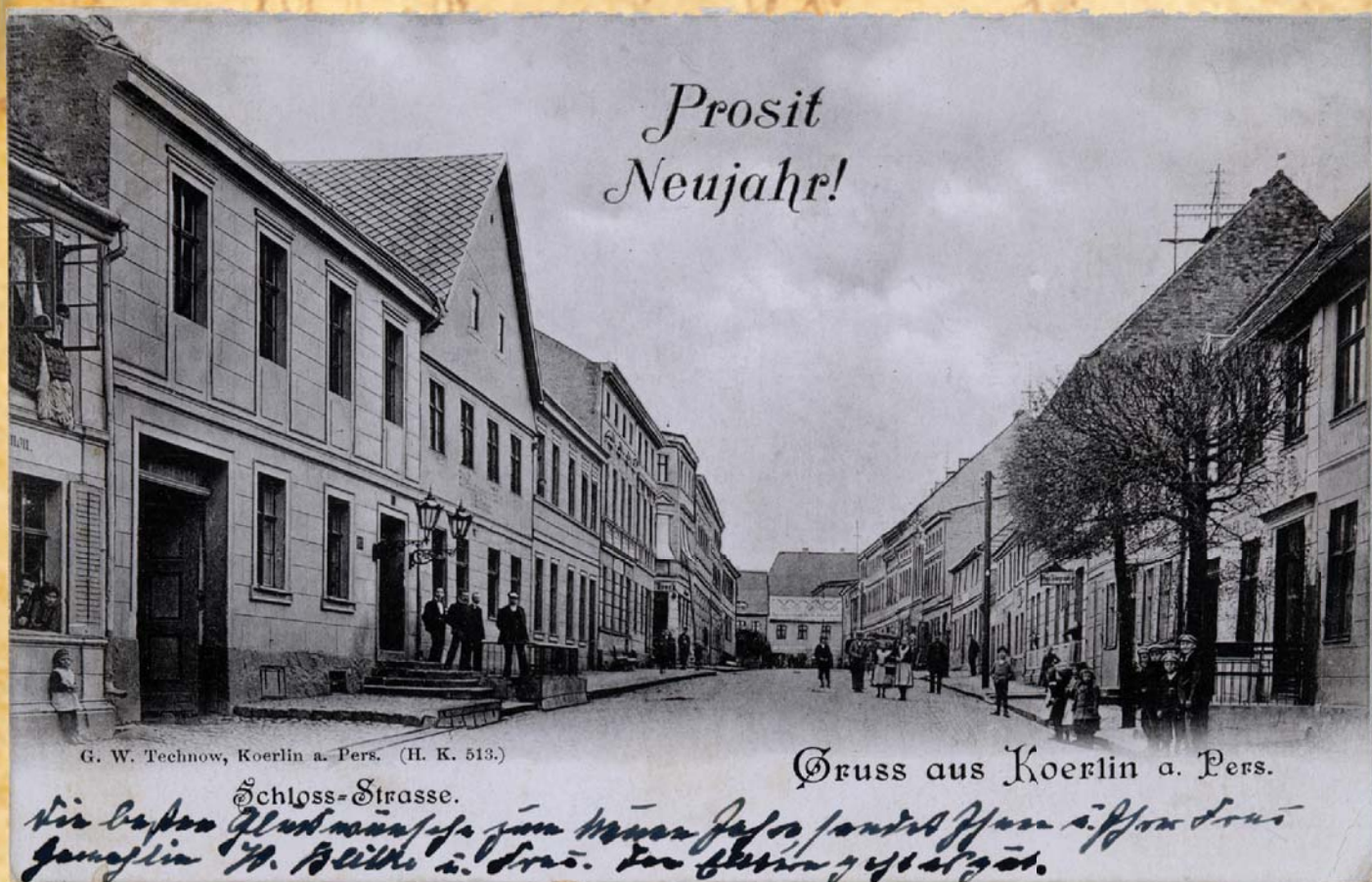
Schleuse an der Persante
Gruß aus **Körlin** an der Persante

17. Górna część pocztówki to fragment ulicy Szczecińskiej (Schloßstrasse) ze spichlerzem i młynem, widziany z terenu wyspy. W roku 1721 na polecenie Fryderyka Wilhelma I zbudowano tuż za spichlerzem w pobliżu wyspy - dworek, w którym miał on nocować w czasie swoich podróży do Prus Wschodnich. Spalony 30.09 1761 r. przez wycofujące się wojska rosyjskie - nie został odbudowany. Na dolnej części pocztówki widzimy śluzę na Parsęcie, przez którą spływało drewno z Młynówki (Mühlen-graben).

17. Das obere Teil zeigt den Blick von der Insel auf die Fragmente der Schloßstraße mit dem alten Speicher und der Mühle. 1721 wurde auf Anordnung von Friedrich Wilhelm I - gleich hinter dem Speicher in der Nähe der Insel - ein Landhaus gebaut, in dem er während seiner Reisen nach Ostpreußen übernachten sollte. Das am 30.09.1761 durch russische Truppen in Brand gesetzte Landhaus wurde nicht mehr aufgebaut. Im unterem Teil der Ansichtskarte sehen wir die Schleuse an der Persante, durch die Holz aus dem Mühlengraben (Młynowka) geschwemmt wurde.

Karlino na starych pocztówkach

18. *U*lica Szczecińska (Schloßstr.) w 1902 r. Po lewej stronie hotel „Pod Czarnym Orłem” (Zum Schwarzen Adler). Po prawej – tuż za drzewami z widocznym sztyldem – budynek poczty, która mieściła się tam na przełomie XIX i XX wieku, do czasu wybudowania nowego budynku przy ul. Koszalińskiej (Köslinerstr.). Pocztówkę tę wydano jako pozdrowienia noworoczne z Karlina.
18. *S*chlossstraße im Jahre 1902. Links ist das Hotel „Zum Schwarzen Adler“ (Pod Czarnym Orłem) zu sehen. Rechts sehen wir gleich hinter den Bäumen das Postgebäude mit dem Schild. Die Post hatte dort an der Wende vom 19. zum 20. Jahrhundert ihren Sitz bis das neue Gebäude in der Köslinerstraße gebaut wurde. Die Ansichtskarte wurde als Neujahresgruß aus Körlin herausgegeben.

Karlino na starych pocztówkach

19. *H*otel „Pod Czarnym Orłem” (Zum Schwarzem Adler) 1928 rok. Od połowy XIX wieku zmieniał wielokrotnie swoich właścicieli - w latach 1833 do 1945 - 16 razy! Po wojnie budynek przebudowano i urządzono mieszkania.

19. *D*as Hotel „Zum Schwarzen Adler” im Jahre 1928. Seit der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts wechselte es den Besitzer mehrmals - in den Jahren 1833 bis 1945 - 16 Mal! Nach dem Krieg wurde das Gebäude zu einem Wohnhaus umgebaut.

20. *T*o samo miejsce na pocztówce wykonanej metodą odbitki ze sztychu. W tej serii ukazało się jeszcze kilka pocztówek Karlina. Lata 20-te. XX wieku.

20. *D*erselbe Ort, gefertigt nach Stichverfahren. In dieser Serie wurden noch einige Ansichtskarten von Körlin herausgegeben. 20er Jahre des 20 Jahrhunderts.

Karlino na starych pocztówkach

Körlin (Potsdam)

Schloßstraße

21. Ulica Szczecińska (Schloßstrasse) w latach 40-tych ubiegłego wieku. Po prawej stronie szyld wskazujący na pensjonat „Klausner” oferujący pokoje gościnne oraz gorącą kuchnię i zimny bufet. Pocztówka reklamowa zamówiona zapewne przez ówczesnego właściciela.

21. Schloßstraße in den 40er Jahren des vorigen Jahrhunderts. Rechts das Firmenschild der Pension „Klausner”, die Gästezimmer, warme Speisen und kaltes Buffet anbietet. Die Werbean-sichtskarte wurde wahrscheinlich vom damaligen Pensionsbesitzer bestellt.

Gruß aus Körlin a. Pers.
Schloßstraße

22. Na pocztówce z 1902 roku nie widać jeszcze tego najokazalszego budynku na tej ulicy. Zapewnie powstał on około 1905 roku. Na szczycie domu, który wtedy nosił szyld „Lederhandlung” - Materiały skórzane – możemy dzisiaj jeszcze zobaczyć datę 1906, która oznacza prawdopodobnie jego przebudowę lub powstanie.

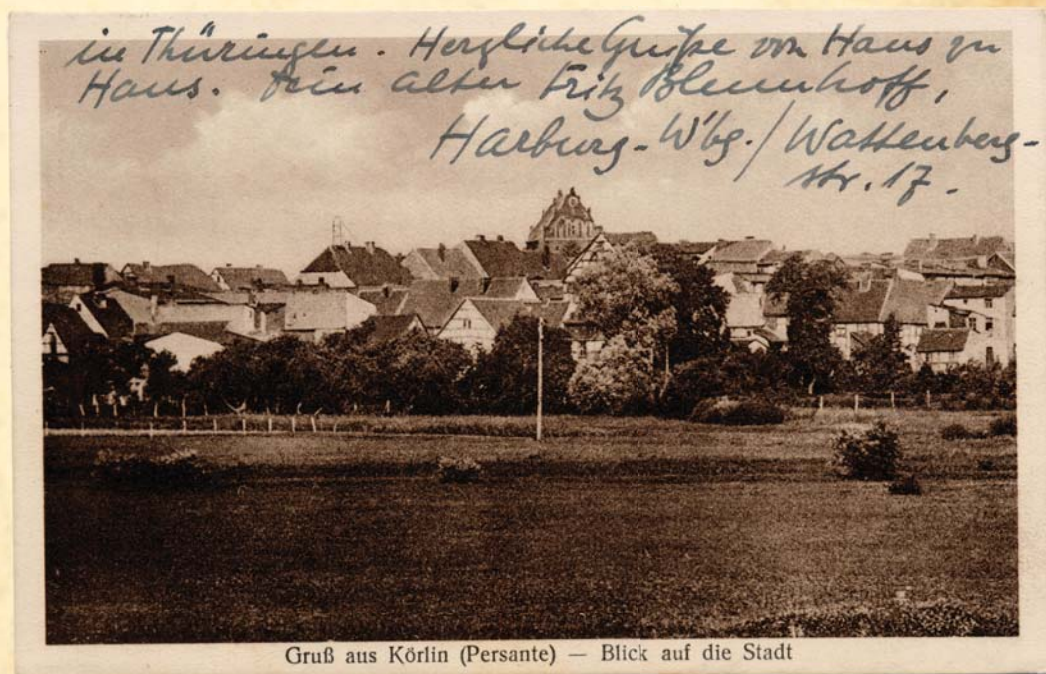
22. Auf der Ansichtskarte von 1902 ist das prächtigste Gebäude dieser Straße noch nicht zu sehen. Es entstand wohl um das Jahr 1905. An der Giebelseite, wo früher das Schild „Lederhandlung” hing, können wir noch heute das Datum 1906 sehen, das auf den Umbau beziehungsweise auf das Entstehungsjahr hinweist.

Karlino na starych pocztówkach

23. **U**lica Szczecińska widziana od strony Placu Jana Pawła II (Markt). Po prawej stronie widać sklep kolonialny Carl Kleier (po wojnie budynek przebudowano). Po lewej stronie pod szyldem „Kaiser's Kaffe” również sklep kolonialny. Najbliżej lewego rogu - sklep H. Heymann. Mieszkańcy Karlina, na tym miejscu zapamiętali istniejący tam przez długie lata sklep spożywczy „Sezam”.
23. **B**lick vom Markt auf die Schlossstraße. Rechts ist das Kolonialwarengeschäft von Carl Kleier zu sehen (nach dem Krieg wurde das Gebäude umgebaut). Links unter dem Schild „Kaiser's Kaffe” auch ein Kolonialwarengeschäft. Direkt in der linken unteren Ecke – das Geschäft von H. Heymann. Die Bewohner von Körlin behielten im Gedächtnis das dort jahrelang stehende Lebensmittelgeschäft „Sezam”.

24. **W**idok Karlina od południowego wschodu z kierunku drogi do Białogardu - 1936 rok. Wiele z widocznych budynków przy ul. Konopnickiej (Poststrasse) i Okrzei (Scheunenstrasse) nie zachowało się do naszych czasów.
24. **B**lick auf Körlin vom Südosten – von der Straße nach Belgard. Eine Aufnahme von 1936. Viele von den hier dargestellten Häusern in der Poststraße (Konopnicka) und Scheunenstraße (Okrzei) sind bis heute nicht erhalten.

Karlino na starych pocztówkach

25. *M*ost nad Radwią na przełomie XIX i XX wieku. W latach 30-tych XX wieku stary drewniany most zastąpiono nowym - znacznie poszerzonym. Była to jedna z większych zasług ówczesnego burmistrza Karlina - Wollschlegera.

25. *D*ie Brücke über dem Fluss Radüe um die Jahrhundertwende. In den 30er Jahren des 20. Jahrhunderts, wurde die alte Holzbrücke durch eine neue, breitere Brücke ersetzt. Das war eines der größten Verdienste von damaligen Bürgermeister von Körlin - Wollschlege.

26. *N*owy most w latach 30 - tych. Zwraca uwagę niezmienny wodospad, do którego dostosowano wysokość przęsła. Kilka lat temu odkryto pod mostem nie zdetonowane ładunki wybuchowe, które zostały podłożone przed końcem II wojny światowej, przez wycofujące się wojska niemieckie.

26. *D*ie neue Brücke in den 30er Jahren. Nicht zu übersehen ist der unveränderte Wasserfall, an den die Höhe der Brückenbögen angepasst wurde. Vor einigen Jahren wurden unter der Brücke nicht detonierte Sprengkörper gefunden, die vor dem Ende des Zweiten Weltkrieges durch die sich zurückziehenden deutschen Truppen gelegt worden waren.

Karlino na starych pocztówkach

Dörlin (Poznań)

Wasserfall an der Belgarder Brücke

27. **W**odospad przy moście białogardzkim - 1943 r. Widok na podwórka budynków znajdujących się przy ul. Szczecińskiej.

27. **D**er Wasserfall an der Belgarder Brücke im Jahr 1943. Blick auf die Innenhöfe von Häusern in der Schlossstraße.

Karlino na starych pocztówkach

28. **U**lica Białogardzka widziana od strony mostu - ok. 1915 r. Gęsta zabudowa - zwłaszcza po prawej stronie niestety nie zachowała się do naszych czasów. Tereny te były zresztą bardzo narażone na podtapianie, jak np. w czasie wielkiej powodzi w 1888 roku, kiedy to domy najniżej położone zalała woda na wysokość 50-60 cm. Podczas drugiej powodzi zimą 1939/40 straty były dużo większe, gdyż została przerwana tama koło Niedalina. Woda osiągnęła wtedy stan o 50 cm większy niż poprzednio.

28. **B**lick von der Brücke auf die Belgarderstraße (Białogardzka) um 1915. Dichte Bebauung - vor allem links - ist bis heute leider nicht erhalten. Diese Gebiete waren außerdem Überschwemmungen ausgesetzt, wie etwa bei der großen Überschwemmung im Jahre 1888, als die am niedrigsten gelegenen Häuser bis 50 - 60 cm unter Wasser standen. Während der zweiten Überschwemmung im Winter 1939/40 waren die Verluste viel größer, weil der Damm bei Niedalin (Nedlin) gebrochen wurde. Das Wasser stand 50 cm höher als früher.

29. **U**l. Białogardzka - 1916 r. Po prawej stronie widoczny sklep tekstylny Heymann, obok niego jedna z około 100 studni, z których mieszkańcy Karlina aż do lat 60-tych zaopatrywali się w wodę.

29. **B**elgarderstraße (Białogardzka) im Jahre 1916. Rechts ist das Textilgeschäft Heymann zu sehen, daneben steht einer der circa 100 Brunnen, die die Bewohner von Körlin bis in die 60er Jahre mit Wasser versorgen.

Karlino na starych pocztówkach

Körlin (Panzmuth) Kösliner Straße

30. **U**lica Koszalińska widziana z budynku ratusza w 1937 roku. Po prawej stronie nowo wybudowany budynek narożny, w którym mieściła się restauracja „Ott” – znane wszystkim mieszkańcom miejsce towarzyskich spotkań.
30. **B**lick vom Rathaus auf die Köslinerstraße (Koszalińska). Eine Aufnahme von 1937. Rechts steht das neu gebaute Eckgebäude, wo sich das Restaurant „Ott” befand, das allen Stadtbewohnern wegen der gesellschaftlichen Treffen bekannt war.
31. **T**en sam fragment ul. Koszalińskiej z nieprzebudowanym jeszcze budynkiem na rogu Placu Jana Pawła II. W pierwszym budynku po lewej mieści się dzisiaj sklep jubilerski, nazywany również „pod zegarem” (po lewej stronie pierwszego wejścia do budynku). W sąsiednim budynku mieścił się zakład introligatorski Richarda Vanselow – drugiego znanego wydawcy pocztówek z Karlina.
31. **D**asselbe Fragment der Köslinerstraße (Koszalińska) mit dem noch nicht umgebauten Gebäude an der Ecke des Marktplatzes (Plac Jana Pawła II.). Im ersten Gebäude links befindet sich das Juweliergeschäft, das auch „Zur Uhr“ genannt wurde (an der linken Seite des ersten Eingangs). Im benachbarten Gebäude befand sich die Buchbinderei von Richard Vanselow, dem zweiten berühmten Herausgeber von Ansichtskarten in Körlin.

Karlino na starych pocztówkach

32. *N*ieco dalsza perspektywa ulicy Koszalińskiej w 1909 roku. W centrum pocztówki nie przebudowane jeszcze budynki między ulicami Żwirki (Bergstr.) i Okrzei i (Wiesenstr.). Po prawej stronie sklep Th. Wendorfa (z wiszącymi na zewnątrz ubraniami).
32. *E*in wenig weitere Perspektive der Köslinerstraße im Jahre 1909. Im Mittelpunkt der Ansichtskarte sehen wir die noch nicht umgebauten Gebäude zwischen der Bergstraße (Žwirki) und Wiesenstr. (Okrzei). Rechts ist das Geschäft von Th. Wendorf (mit draußen hängenden Kleidern) zu sehen.

33. *P*oprzednio wspomiany sklep Theodora Wendorfa. Pocztówka zdjęciowa zamówiona prawdopodobnie przez właściciela (który stoi zapewne przed sklepem) w celach reklamowych - 1912 r. Uwagę zwraca brak po prawej stronie sąsiedniego budynku - wspomnianego już poprzednio - łączącego Plac Jana Pawła II i ul. Koszalińską, który prawdopodobnie znajdował się wtedy w trakcie budowy.
33. *D*as oben erwähnte Geschäft von Theodor Wendorf. Die Fotokarte wurde wahrscheinlich vom Geschäftsbesitzer (der wohl vor dem Geschäft steht) zu Werbezwecken im Jahre 1912 bestellt. Bemerkenswert ist das Fehlen des früher erwähnten Gebäudes rechts, das den Marktplatz (Plac Jana Pawła II.) und die Köslinerstraße (Koszalińska) verband und damals im Bau war.

Karlino na starych pocztówkach

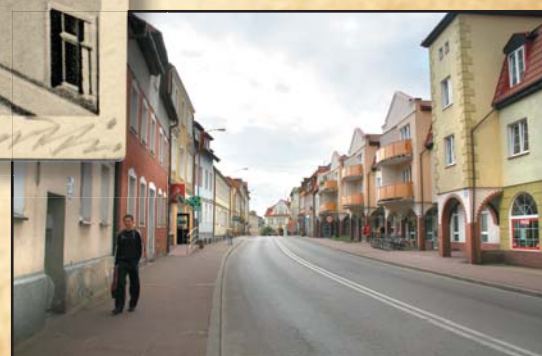
34. *U* l. Koszalińska widziana od skrzyżowania z ulicą S. Wigury (Magazinstr.) w kierunku Placu Jana Pawła II - 1910 r. Zabudowa lewej strony zachował się z małymi zmianami. Po prawej stronie stopniowo ulegała degradacji i rozbiórkom. Obecnie w tym miejscu znajdują się budynki Karlińskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego z licznymi punktami usługowymi.

34. *K* öslinerstraße – Blick von der Kreuzung in der Magazinstraße (Wigury) in Richtung von Plac Jana Pawła II. Eine Aufnahme von 1910. Das Gebäude links ist mit kleinen Änderungen erhalten geblieben. Die Gebäude rechts verfielen immer mehr und wurden allmählich abgerissen. Heute befinden sich an dieser Stelle die Gebäude des Karlinos Gemeinschaftsbauvereines mit vielen Dienstleistungsgeschäften.

35. *T* en sam fragment ulicy Koszalińskiej jak na poprzedniej pocztówce – tym razem widziany z góry. Po prawej stronie - w środku, widzimy kamienicę (dziś nieistniejącą) z jednym z nielicznych wówczas balkonów w Karlino.

35. *D* asselbe Fragment der Köslinerstraße (Koszalińska) wie früher – ein Blick von oben. Rechts in der Mitte sehen wir ein Mietshaus (heute ist es nicht mehr da) mit einem der damals wenigen Balkons in Körlin.

Karlino na starych pocztówkach

36. **C**esarski Urząd Pocztowy przy ul. Koszalińskiej 57, czyli dzisiejsza poczta. Obiekt wzniesiony w latach 1904-05. Na górnym piętrze mieściło się mieszkanie dla naczelnika poczty. Był to już kolejny z rzędu budynek poczty, która w okolicach 1800 roku prawdopodobnie znajdowała się na rogu ulic Koszalińskiej i Żwirki (Köslinerstrasse und Bergstrasse). W latach 1878 do 1885 miała siedzibę na ul. Konopnickiej (Poststrasse) a od 1885 r. na ul. Szczecińskiej (Schloss-strasse).
36. **K**aiserliches Postamt in der Köslinerstraße Nr. 57 (Koszalińska), also das heutige Postamt. Das Gebäude wurde 1904-05 errichtet. In den oberen Stockwerken befand sich die Wohnung des Postleiters. Das war das nächste Postgebäude, das frühere Gebäude war um 1800 wahrscheinlich an der Ecke der Köslinerstraße (Koszalińska) und der Bergstraße (Żwirki) und in den Jahren 1878 bis 1885 in der Poststraße (Konopnickiej) und seit 1885 in der Schlossstraße.

Karlino na starych pocztówkach

37. **G**azownia przy ul. Okrzei - ok 1910 r. Zakład ten służył pierwotnie do produkcji gazu z węgla kamiennego i został oddany do użytku 6.11.1906 r. Na początku gaz tam wyprodukowany zasilал latarnie uliczne. W połowie lat 30-tych gazownia została znacznie powiększona, ponieważ wzrosło zapotrzebowanie na gaz.

37. **D**as Gaswerk um 1910 in der Scheunenstraße (Okrzei). Dieses Werk, das ursprünglich Gas aus Steinkohle produzierte, wurde am 6.11.1906 in Betrieb genommen. Am Anfang wurden Straßenlaternen mit Gas versorgt. Mitte der 30er wurde das Gaswerk wesentlich vergrößert, denn der Bedarf an Gas stieg erheblich.

38. **P**ecesyjna pocztówka z 1906 roku ukazująca tzw. Przedmieście Karlina – czyli ul. Koszalińską widzianą z miejsca, gdzie dziś znajduje się restauracja „Na Skarpie”. W dolnej części pocztówki cementownia Carla Rooka.

38. **D**ie Jugendstilansichtskarte von 1906 zeigt die sogenannte Vorstadt von Körlin – also die Köslinerstraße (Koszalińska). Blick von der Stelle wo sich heute das Restaurant „Na Skarpie” befindet. Im unteren Teil der Ansichtskarte sehen wir das Zementwerk von Carl Rook.

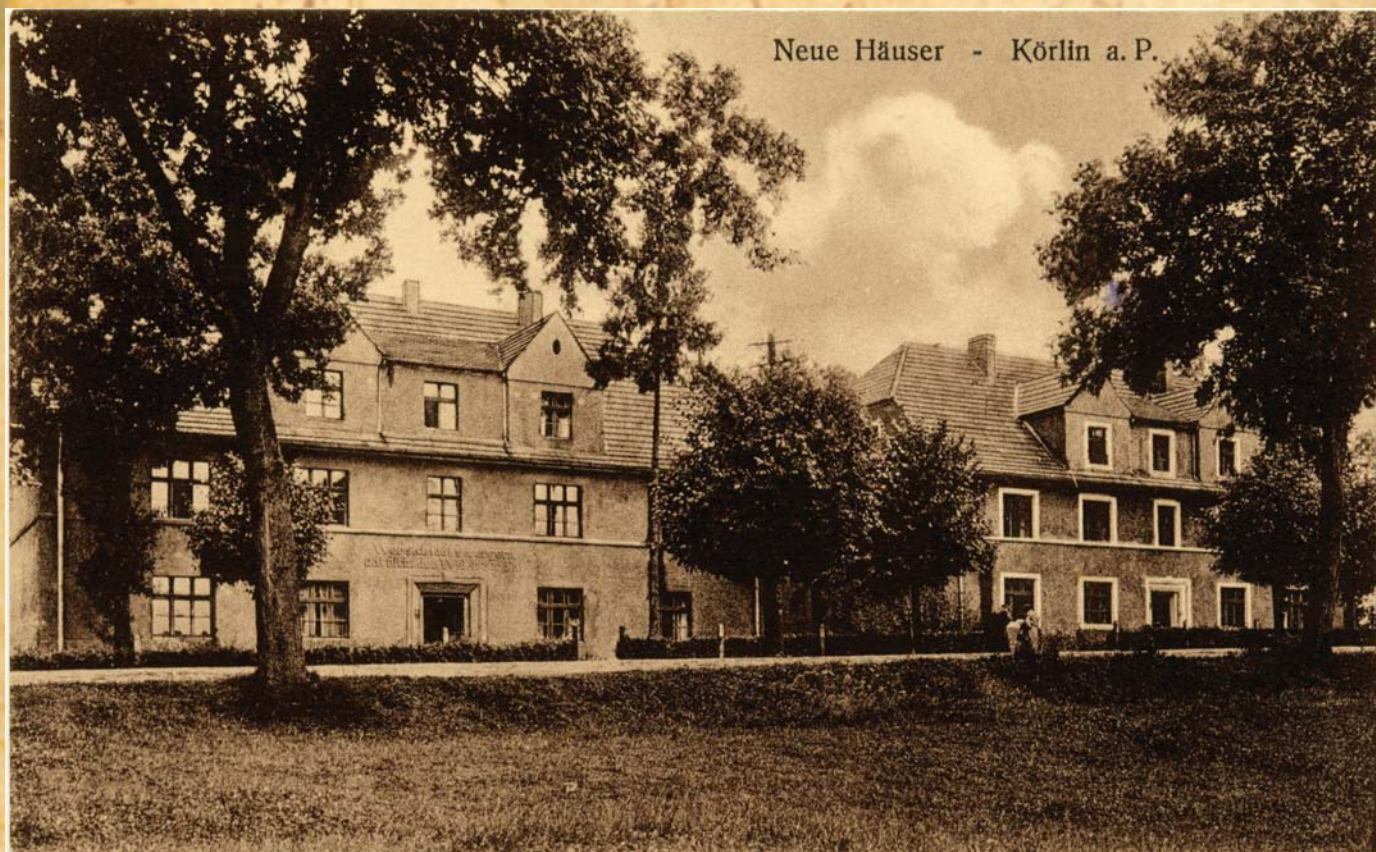
Karlino na starych pocztówkach

39. *T*o samo miejsce, co opisano poprzednio. Po prawej budynek mieszkalny przy ul. Koszalińskiej 77, w którym tuż po wojnie mieścił się Urząd Repatriacyjny, a od 1947 r. posterunek MO. W późniejszych latach na miejscu zburzonego budynku nr 77a, powstał zakład introligatorski „Intropol”, a obecnie znajduje się tam fabryka okien.

39. *D*ieselbe Stelle. Rechts ist das Haus in der Köslinerstraße 77 (Koszalińska) zu sehen, wo kurz nach dem Krieg das Repatriationsamt sich befand und wo seit 1947 die Milizwache ihren Sitz hatte. Später wurde an Stelle des zerstörten Gebäudes 77a die Buchbinderei „Intropol” errichtet und heute befindet sich dort eine Fensterfabrik.

Karlino na starych pocztówkach

40. *U* l. Koszalińska 78 i 81 – tak zwane domy nauczycieli, wybudowane prawdopodobnie w końcu lat 30-tych lub na początku 40-tych. Nad wejściem do lewego budynku znajdował się napis: „Wer sich läßt verärgern hat nicht den Willen zur Tat”. W dowolnym tłumaczeniu znaczy to: „Kto się daje łatwo złościć (zniechęcić) ten nie ma silnej woli do czynów”. Świadczyło to pewnie o przeciwnościach, z którymi spotykali się budowniczy – właściciele tych domów.
40. *D* ie Köslinerstraße (Koszalińska) Nr. 78 und 81 – sogenannte Lehrerhäuser, die wahrscheinlich Ende der 30er oder Anfang der 40er Jahre gebaut wurden. Über dem Eingang ins linke Gebäude war die Aufschrift: „Wer sich läßt verärgern hat nicht den Willen zur Tat”. Das zeugte wohl von Widerlichkeiten, denen die Hauserbauer – Besitzer der Häuser begegneten.

Karlino na starych pocztówkach

41. **B**udynek przy ul. Koszalińskiej 95. Pocztówka fotograficzna wysłana w 1919 roku.
Na budynku widać szyld: „Neue Kolberger Viehverwertungsgenossenschaft E.G. m.b.H Filiale Körlin“, w tłumaczeniu: „Nowa Kołobrzewska Spółdzielnia sprzedaży bydła i nierogacizny – filia w Karlinie”. Spółdzielnia ta powstała w 1918 r. i miała za zadanie odbierać zwierzęta od okolicznych rolników i wysyłać je dalej do Kołobrzegu i Berlina. Uzyskane na sprzedaży pieniądze, po odciążeniu 2% prowizji, były wypłacane hodowcom. W Karlinie Spółdzielnia wykupiła na własność parcelę i zatrudniała jednego pracownika. Po prawej stronie – za drzewami widać charakterystyczny budynek w stylu eklektycznym, wyłożony szaro-czarnym łupkiem.

41. **D**as Gebäude in der Köslinerstraße Nr. 95 (Koszalińska). Die Fotokarte ist 1919 gelaufen.
Auf dem Haus ist noch heute das Schild: „Neue Kolberger Viehverwertungsgenossenschaft E.G. m.b.H Filiale Körlin“ zu sehen. Die Genossenschaft entstand im Jahre 1918 und sollte Tiere von hiesigen Landwirten abholen und sie weiter nach Kolberg (Kołobrzeg) und Berlin schicken. Das erzielte Geld wurde nach Abzug von 2% Provision den Züchtern ausbezahlt. In Körlin kaufte die Genossenschaft ein Grundstück und beschäftigte einen Arbeiter. Rechts ist hinter den Bäumen ein charakteristisches Gebäude mit grauschwarzen Schiefern im eklektischen Stil zu sehen.

Karlino na starych pocztówkach

42. *D*om mieszkalny przy ul. Koszalińskiej nr 96. Prywatna pocztówka zdjęciowa pisana u schyłku I wojny światowej (22.02.1918 roku) do mieszkańca Karlina, który przebywał w obozie jenieckim na angielskiej wyspie Insel of Man. Treścią pocztówki pisanej przez siostrę adresata (widoczną na zdjęciu za płotem) jest informacja o tym, co wydarzyło się w Karlino w czasie jego nieobecności.
42. *W*ohngebäude in der Köslinerstraße (Koszalińska) Nr. 96. Private Fotokarte, die Ende des Ersten Weltkrieges am 22.02.1918 an einen Bewohner von Körlin geschrieben wurde, der in einem Gefangenenlager auf der englischen Insel of Man war. Die Schwester des Empfängers schrieb darüber, was in Karlino geschah, während er weg war.

Karlino na starych pocztówkach

43. Pocztówka wysłana w 1907 roku. Po prawej stronie widok na budynki Zakładu Maszynowego (Maschinenwerk Körlin) przy ul. Koszalińskiej. Na pocztówce można jeszcze przeczytać napis „Maschinen-Verkauf und Reparatur-Anstalt” (Zakład sprzedaży i naprawy maszyn) co wskazuje na datę wykonania zdjęcia: przed 1906 r. Wtedy to Zakład został zamknięty i ponownie poprowadzony pod nową nazwą. Celem zakładu była budowa, tani zakup maszyn rolniczych, ich dalsza sprzedaż, udzielanie porad co do ich obsługi, jak i przeprowadzanie remontów tychże maszyn. Tuż przed zakończeniem II wojny światowej pracowało tam do 130 osób jak również 10 rosyjskich i 24 francuzkich jeńców wojennych. Po wojnie Państwowy Ośrodek Maszynowy.

43. Die Ansichtskarte wurde im Jahre 1907 geschickt. Rechts sind die Gebäude des Maschinenwerkes Körlin in der Köslinerstraße (Koszalińska) zu sehen. Auf der Ansichtskarte kann man noch die Aufschrift „Maschinen-Verkauf und Reparatur-Anstalt” lesen, was auf das Datum der Aufnahme vor 1906 hinweist. Dann wurde das Werk geschlossen und wieder unter einem neuen Namen geführt. Das Ziel von der Anstalt war landwirtschaftliche Maschinen zu bauen, sie günstig zu erwerben und die weiter zu verkaufen, über Bedienung der Maschinen zu beraten und die Maschinen zu reparieren. Kurz vor Ende des Zweiten Weltkrieges arbeiteten hier 13 Personen sowie 10 russische und 24 französische Kriegsgefangene. Nach dem Krieg war hier das staatliche Maschinenwerk.

44. Spółdzielnia Mleczarska (Buttereigenossenschaft) przy ul. Koszalińskiej tuż przed przejazdem kolejowym ok. 1905 r. Wykupiona w 1937 r i wkrótce potem zamknięta przez Kołobrzeko – Karlińską rolniczą spółdzielnię skupu i sprzedaży (Landwirtschaftlicher Ein und Verkaufsverein Kolberg-Körlin). W czasie II wojny świat. byli tam ulokowani jeńcy rosyjscy, którzy pracowali w Zakładzie Maszynowym. Po wojnie budynek ten pełnił różne funkcje m.in. przez wiele lat jako Rozlewnia Piwa i Wytwórnia Wód Gazowanych, a w ostatnich latach nawet jako sklep z antykami.
44. Buttereigenossenschaft in der Köslinerstraße (Koszalińska) direkt vor dem Bahnübergang um 1905. Sie wurde 1937 von dem Landwirtschaftlichen Ein- und Verkaufsverein Kolberg-Körlin gekauft und kurz darauf geschlossen. Im Zweiten Weltkrieg waren dort russische Kriegsgefangene untergebracht, die in der Maschinenanstalt arbeiteten. Nach dem Krieg erfüllte das Haus unterschiedliche Funktionen z.B. viele Jahre als Bierabfüllstelle und Erfrischungsgetränkfabrik, letztens sogar als Antiquitätenladen.

Karlino na starych pocztówkach

45. *U*lica Koszalińska przy przejeździe kolejowym - lata 30-te. Hotel „Przy Koleji” znanego karlińskiego restauratora Friedricha Riedricha. Zdjęcie górne przedstawia restaurację przy ulicy, która niestety nie zachowała się do naszych czasów. Budynek główny, zachowany bez żadnych zmian, pełni dziś funkcję mieszkalną.

45. *K*öslinerstraße (Koszalińska) an dem Bahnübergang in den 30er Jahren. Hotel „An der Bahn” von Friedrich Riedrich, dem bekannten Restaurantbesitzer aus Körlin. Das Foto oben zeigt das Restaurant an der Straße. Es ist bis heute nicht erhalten. Das Hauptgebäude ist dagegen ohne Änderungen bis heute erhalten und erfüllt eine Wohnfunktion.

Körlin, Pers. Radüen mit Eisenbahnbrücke

46. *T*ereny spacerowe nad Radwią - 1936 rok. Tuż przed mostem kolejowym tzw. Plywalnia (Badeanstalt), gdzie mieszkańcy Karlina doskonalili swoje pływackie umiejętności. Dzisiaj wspinalne zagospodarowany teren ze ścieżkami spacerowymi, plażą, boiskiem, placem zabaw i przystanią kajakową.

46. *S*paziergebiete an der Radü im Jahre 1936. Kurz vor der Bahnbrücke ist die sogenannte Badeanstalt, wo die Stadtbewohner ihre Schwimmfähigkeiten erweiterten. Heute ist es ein sehr gut eingerichtetes Gelände mit Spazierwegen, Strand, Spielplatz und Kai-Anlegestelle.

Karlino na starych pocztówkach

47. *K*olonia domów nad Radwią przy drodze do Koszalina przy skrzyżowaniu z drogą na Kołobrzeg - lata 30-te. Dzisiaj wśród tych budynków biegnie ul. Kolejowa.
47. *H*äuserkolonie an der Radüe an der Straße nach Köslin an der Kreuzung nach Kolberg in der 30er Jahren. Heute verläuft innerhalb von diesen Häusern die Kolejowa-Straße.

48. *D*worzec kolejowy w Karlinie na pocztówce z 1901 roku. Obok hotel Hoffmanna przy ulicy Szczecińskiej. Nie przypadkowo na tej pocztówce znajdują się dwa ważne miejsca w Karlinie. W czasie, gdy poczta znajdowała się jeszcze na ul. Szczecińskiej, wielokrotnie w ciągu dnia wyjeżdżał z hotelu omnibus zaprzężony w dwa konie i odbierał po drugiej stronie ulicy z poczty paczki, listy i inne dokumenty. Wraz z urzędnikiem pocztowym oraz gośćmi hotelowymi udawał się na dworzec, aby tam odebrać nowych klientów hotelu, jak i przesyłki pocztowe.
48. *B*ahnhof in Körlin auf der Ansichtskarte vom Jahr 1901. Neben dem Hoffmann-Hotel in der Schlossstrasse (Szczecińska). Nicht zufälligerweise sind auf der Ansichtskarte zwei wichtige Stellen in Körlin abgebildet. Als die Post noch in der Schlossstrasse (Szczecińska) war, fuhr vom Hotel mehrmals am Tag ein Pferdeomnibus ab, von zwei Pferden gezogen und holte an der anderen Seite der Straße von der Post Pakete, Briefe und andere Dokumente ab. Der Omnibus fuhr zusammen mit einem Postbeamten und Hotelgästen zum Bahnhof, um neue Hotelgäste und Post abzuholen.

Karlino na starych pocztówkach

49. **D**worzec kolejowy około 1910 roku. Linię kolejową z Kołobrzegu do Białogardu zbudowano w 1859 r. Otwarcie tej trasy, jak i przedewszystkim centralnego węzła kolejowego w Białogardzie, spowodowało zmniejszenie znaczenia Karlina jako miasta leżącego na szlaku Berlin-Gdańsk-Królewiec i pewne opóźnienie gospodarcze.

49. **B**ahnhof um 1910. Die Bahnstrecke Kolberg – Belgard wurde 1859 gebaut. Durch die Eröffnung der Strecke und vor allem des Eisenbahnknotenpunktes in Belgard verlor Körlin als Stadt auf der Strecke Berlin-Danzig-Königsberg an der Bedeutung und hatte wirtschaftliche Zurückgebliebenheit zur Folge.

50. **D**worzec w 1937 roku. Obiekt został w pewnym stopniu przebudowany, zlikwidowano roślinność pokrywającą ściany. Niestety, ten zabytkowy budynek nie oparł się sile ognia w 2002 roku. Najbardziej w pożarze ucierpiała część mieszkalna widoczna po prawej stronie.

50. **B**ahnhof im Jahre 1937. Das Gebäude wurde einigermaßen umgebaut. Die Pflanzen an den Wänden wurden beseitigt. Bedauerlicherweise hielt dieses historische Gebäude dem Feuer im Jahre 2002 nicht stand. Unter dem Brand litt am stärksten der bewohnte Teil rechts.

Karlino na starych pocztówkach

51. *K*olice między dawną linią kolei wąskotorowej (Kleinbahnstrecke) a Parsętą, powyżej zakończenia ul. Kościuszki. Miejsce spacerów oraz wycieczek na grzyby dla mieszkańców Karlina.
51. *G*egend zwischen der alten Kleinbahnstrecke und Persante, am Ende der Schützenstraße (Kościuszki). Geeignet für Spaziergänge und Pilze sammeln.

52. *T*ereny przed strzelnicą Bractwa Kurkowego (Schützengilde) przy ulicy Kościuszki (Schützenstrasse) 1906 r. Na terenie strzelnicy odbywały się również różnego rodzaju festyny dla wszelkich klubów i organizacji z Karlina. Po wojnie znana dzisiejszym mieszkańcom jako wylęgarnia.
52. *G*egend vor dem Schießplatz der Schützengilde in der Schützenstraße (Kościuszki) im Jahre 1906. Auf dem Schießplatz fanden verschiedene Feste für Vereine und Organisationen aus Karlino statt. Nach dem Krieg ist es den Stadtbewohnern als Brutanstalt bekannt.

Karlino na starych pocztówkach

53. *B*udynek Strzelnicy w 1910 roku. Oprócz dwóch sal do spotkań i zabaw znajdowało się tam również mieszkanie dla restauratora. Bractwo kurkowe (Schützengilde) w Karlinie zostało założone pod koniec XVII wieku i z przerwami działało do 1945 roku.
53. *S*chützenhaus im Jahre 1910. Außer zwei Räumen für Treffen und Spiele befand sich dort auch die Wohnung des Restaurantbesitzers. Die Schützengilde in Körlin wurde Ende des 17. Jahrhunderts gegründet und war mit Pausen bis 1945 tätig.

Karlino na starych pocztówkach

54. *W*idok z ul. Parkowej (Karlstr.) na ulicę Księdza Brzóska (Birken Allee). W miejscu widocznych kamieni przy drodze i małego drzewka po prawej stronie znajduje się dzisiaj nowoczesny budynek Gimnazjum w Karlinie.

54. *B*lick von der Karlstraße (Parkowa) in die Birken Allee (Księdza Brzóska). An Stelle der Steine am Weg und des kleinen Baumes auf der rechten Seite befindet sich heute das moderne Gymnasium in Körlin.

55. *N*owa" szkoła wybudowana w latach 1930/31 przy ulicy R. Traugutta (Promenade) – górne zdjęcie. U dołu widok od strony boiska i ulicy Parkowej. Tereny te należały do dóbr kościelnych. Pocztówka z 1932 r. Po wojnie wybudowano salę gimnastyczną, wyasfaltowano boiska i dobudowano pawilon, aby zwiększyć ilość sal.

55. *N*euere Schule" gebaut in den Jahren 1930-31 an der Promenade (Traugutta) – das Foto oben. Unten Blick vom Sportplatz und der Karlstraße (Parkowa). Die Gebiete gehörten zur Kirche. Die Ansichtskarte von 1932. Nach dem Krieg wurde hier ein Gymnastiksaal gebaut, der Sportplatz wurde asphaltiert und ein Nebengebäude wurde angebaut, um die Zahl der Klassenräume zu vergrößern.

Karlino na starych pocztówkach

56. **P**ocztówka przedstawiająca restaurację Paula Spechta (właściciel w latach 1914–27) przy ulicy Traugutta (Promenade) wysłana 6.06.1922 roku. Lokal ten znajdował się mniej więcej na miejscu dzisiejszego targowiska. Był bardzo popularny wśród mieszkańców ze względu na to, że wewnątrz znajdowała się sala koncertowa ze sceną, w której ćwiczyły chóry i zespoły muzyczne, i występowali np. gimnastycy. Od 1928 roku właścicielem był Paul Stern.
56. **D**ie Ansichtskarte mit dem Restaurant von Paul Specht (Besitzer in den Jahren 1914 – 27) an der Promenade, gelaufen am 6.6.1922. Dieses Lokal stand ungefähr an Stelle des heutigen Marktes. Es war bei den Stadtbewohnern sehr beliebt, weil drin sich ein Konzertsaal mit einer Bühne befand, auf der Chöre und Musikgruppen übten und Turner auftraten. Seit 1928 war Paul Stern der Besitzer.

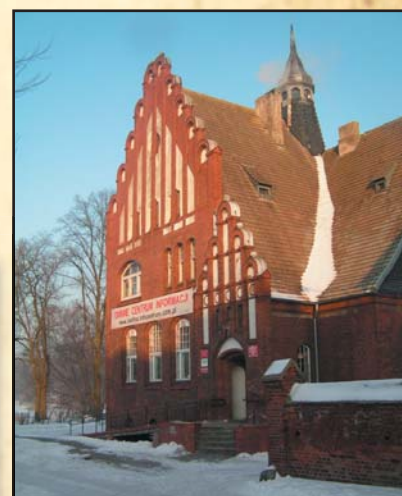
57. **J**eżeli wspominać w tym miejscu, jak bawili się dawni mieszkańcy Karlina, warto powiedzieć, że byli oni bardzo dobrze zorganizowani we wszelkiego rodzaju klubach i stowarzyszeniach. Przykładem niech będzie ta bardzo rzadka pocztówka wydana z okazji 10-lecia założenia w Karliniu Stowarzyszenia Młodych Ludzi „Amicitia”. Takie kluby miały na celu zbliżyć ówczesną młodzież i organizować im zabawy.
57. **W**enn darüber geschrieben wird, wie die ehemaligen Stadtbewohner sich unterhielten, ist es erwähnenswert, dass sie Mitglieder von unterschiedlichen Vereinen und Klubs waren. Ein Beispiel dafür kann diese sehr seltene Karte sein, die zum 10. Jahrestag der Gründung des Vereins Junger Menschen „Amicitia” herausgegeben wurde. Solche Klubs wollten junge Leute von damals zusammenbringen und für ihre Unterhaltung sorgen.

Karlino na starych pocztówkach

58. **B**udynek Królewskiego Urzędu Sądowego (Königliches Amtsgericht) znajdujący się między ulicami Szymanowskiego (Karlstrasse) i Wigury (Magazinstrasse). Zbudowany w 1905 roku, był do 1945 r. filią sądu w Białogardzie. Urząd ten swoim zasięgiem obejmował oprócz Karlina około 50 miejscowości w powiecie kołobrzesko-karlińskim. Pocztówka z 1906 roku.

58. **D**as Gebäude des Königlichen Amtsgerichtes, das sich zwischen der Karlstraße (Szymanowskiego) und Magazinstraße (Wigury) befand. Erbaut im Jahre war das bis 1945 eine Filiale des Gerichts Belgard. Dieses Gericht war für Körlin und circa 50 Ortschaften im Kreis Kolberg-Körlin zuständig. Ansichtskarte von 1906.

59. **U**rząd Sądowy widziany z ul. Szymanowskiego ok. 1910 r. Od 1953 roku w tym budynku mieściła się Przychodnia Rejonowa a po modernizacji od 1966 r. Zespół Opieki Zdrowotnej, Oddział Reumatologii i Rehabilitacji. Dzisiaj mieści się tutaj siedziba Związku Miast i Gmin Dorzecza Parsęty oraz Straży Miejskiej.

59. **B**lick auf das Amtsgericht von der Karlstraße (Szymanowskiego) um 1910. Ab 1953 befand sich in diesem Gebäude die Bezirkspoliklinik und nach der Modernisierung ab 1966 das Gesundheitszentrum, Abteilung für Rheumatologie und Rehabilitation. Heute befindet sich dort Sitz des Vereins der Städte und der Gemeinden des Flussgebietes Parsęta in Karlino sowie die Stadtwaache.

Karlino na starych pocztówkach

60. *W*idok na kanał młyński oraz na Wzgórze Karola (Karlsberg) z okien budynku sądu w latach 20-tych XX wieku. Na pierwszym planie dawna wozownia strażacka. Dzisiaj są to tereny parkowe między ulicami Parkową i Spacerową.
60. *B*lick aus den Fenstern des Amtsgerichts auf den Mühlenkanal und den Karlsberg in den 20er Jahren des 20. Jahrhunderts. Im Vordergrund ist die alte Wagenremise der Feuerwehr zu sehen. Heute ist es ein Parkgelände zwischen der Parkstraße (Parkowa) und Am Karlsberg (Spacerowa).

61. *R*estauracja „Deutscher Reichsgarten“ przy ul. Spacerowej u podnóża „Karlsbergu” - 1910 rok. Ulubiony lokal mieszkańców Karlina i okolic, którzy nazywali go „Klimbim” – co oznacza hałaśliwą zabawę, rwetes. Odbywały się tam często zabawy z tańcami oraz mieściła się tam kręgielnia. Do naszych czasów nie zachowało się nic z tych zabudowań.
61. *D*as Restaurant „Deutscher Reichsgarten“ Am Karlsberg (Spacerowa) am Fuße des Karlsbergs. Eine Aufnahme von 1910. Das beliebte Lokal von Bewohnern von Körlin und der Umgebung. Es wurde „Klimbim” genannt, was lautes Spielen und Treiben bedeutet. Dort fanden sehr häufig Tanzveranstaltungen statt, dort befand sich auch die Kegelbahn. Bis heute ist nichts von diesen Bebauungen erhalten.

Karlino na starych pocztówkach

62. **W**idok na Karlino od strony kanału młyńskiego. Po lewej budynek sądu, w środku (za drzewami) nieistniejący budynek gospodarczy należący do miasta (Stadthof), na którego miejscu znajdują się dzisiaj zabudowania Straży Pożarnej. Po prawej kościół św. Michała. Tereny między Parsętą i Młynówką (Mühlengraben) służyły kiedyś jako naturalne lodowisko, gdyż były regularnie zalewane. Lata 30-te.
62. **B**lick auf Karlino von der Seite des Mühlenkanals. Links ist das Amtsgebäude zu sehen, in der Mitte hinter den Bäumen der nicht mehr erhaltene Stadthof, an dessen Stelle heute die Gebäude der Feuerwehr stehen. Rechts die St. Michaeliskirche. Die Gebiete zwischen der Persente und dem Mühlengraben dienten damals als natürlicher Eisplatz, weil sie regelmäßig überschwemmt waren. 30er Jahre.

63. **P**lac Kościelny (Kirchplatz) - około 1910 roku. Z lewej strony budynek plebanii, po prawej dawna szkoła podstawowa. Szkoła funkcjonowała w nim od 1824 aż do 1931 roku. Już na początku XX wieku planowano budowę nowej szkoły, jednak pożar ratusza i konieczność budowy nowego, opóźniły realizację tego planu.
63. **K**irchplatz (Plac Kościelny) um 1910. Links ist das Pfarrhaus und rechts ist die alte Grundschule zu sehen. Die Schule war von 1824 bis 1931 tätig. Schon am Anfang des 20. Jahrhunderts war der Bau einer neuen Schule geplant aber der Brand des Rathauses und die Notwendigkeit ein neues zu bauen, verzögerten die Realisierung dieses Plans.

Karlino na starych pocztówkach

64. *K*arlino w zimowej szacie - lata 30-te XX wieku.
 64. *K*arlino im Winter in den 30er Jahren des 20. Jahrhunderts.

65. *C*ementownia Carla Roocka - ok. 1910 roku. Prawdopodobnie na terenach zwanych Ritterberg (Góra Rycerska), przy wyjeździe z Karlina w stronę Szczecina. Wydobywano tam również żwir do budowy.
 65. *Z*ementwerk Carl Roock um 1910. Wahrscheinlich auf den Gebieten, die Ritterberg genannt waren – an der Ausfahrt aus Karlino Richtung Stettin. Dort wurde auch Kies zum Bauen gefördert.

Tekst i publikacje pocztówek pochodzą ze zbioru p. Jolanty i Krzysztofa Szczecińskich.

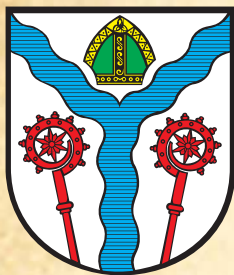
Zdjęcia: Emilia Michałowska i Krystian Matwieczuk
 Tłumaczenie: Wiesław Trojanowicz - Tłumacz przysięgły języka niemieckiego

Druk i skład: ARW OMEGA, tel./fax 052 373 00 06-8

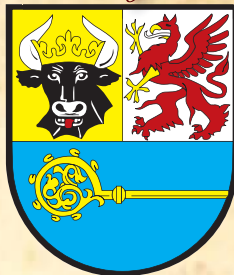
ISBN 978-83-7263-917-2

Miasta Partnerskie

Karlino

Dargun

Wolgast

*Jest taki kącik na ziemi - Karlino się zowie.
Gród niewielki, lecz okazały,
który w widach dwóch rzek Radwi i Parsęty położony jest.
I spiesz się turysto, by dobrze tu na czas,
bo drugiej takiej Gminy nie znajdziesz wszak.
Piękny krajobraz rzek, lasów i pól, zabytków nie brak i tu.
Z kajakiem, rowerem odwiedź nas, a bardzo szybko minie Ci czas.
Dla dzieci place zabaw i Skate Park mamy.
Nikomui uciechy nie odmawiamy.
Lubimy przyjmować gości. U nas nikt krótko nie zagości.
U nas dobrze się zabawisz i zrelaksujesz.
Przekonaj się, a nie pożałujesz.
Jesteś zmęczony trudnościami dnia codziennego,
chcesz odpocząć - nic prostszego - zrób to u nas.
W jednej chwili oderwiesz się od rutyny, będziesz robić to, co lubisz
lub spróbujesz czegoś nowego - to naprawdę nie trudnego,
ale za to bardzo porywającego.
Na pewno Ci się tutaj spodoba - to obiecujemy i gwarantujemy.
Mamy nadzieję, że wkrótce się tutaj spotkamy.*

*Es ist so ein Winkel auf der Welt, der Karlino heißt,
nicht groß ist die Burg, aber herrlich dazu,
sie ist an der Gabelung von zwei Flüssen Radew und Pars'ta gelegen.
Beeile Dich Tourist um dorthin zum Zeit zu gelangen,
weil so eine zweite Gemeinde findest Du doch nie.
Eine wunderschöne Landschaft mit Flüssen, Wäldern und Feldern,
die Sehenswürdigkeiten fehlen hier nicht.
Besuche uns mit dem Paddelboot oder Fahrrad und die Zeit vergeht Dir schnell.
Für die Kinder sind Spielplätze und Skatepark da.
Niemandem wird Spaß verweigert.
Gäste mögen wir empfangen. Bei uns bleibt jeder immer länger.
Bei uns erholst Du Dich und amüsierst Du Dich gut. Überzeuge Dich selbst und
wirst nicht bereuen.
Bist Du von den Schwierigkeiten des Tageslebens müde,
möchtest Du Dich erholen, nichts Einfaches als es bei uns zu tun.
In einem Augenblick unterbrichst Du die Routine, wirst machen was Du magst
und versuchst etwas Neues, es ist wirklich nichts Schwieriges,
aber hierbei etwas sehr Ergreifendes.
Es wird Dir hier bestimmt gefallen, was wir versprechen und garantieren.
Wir hoffen darauf, dass wir uns bald hier wieder treffen.*

Urząd Miasta i Gminy w Karlinie
 Plac Jana Pawła II 6, 78-230
 tel. +48 94 311 72 73
 fax +48 94 311 74 10
 e-mail: promocja@karlino.home.pl

www.karlino.pl

Dofinansowano z programu Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III A Krajów Związkowych Meklemburgii — Pomorza Przedniego /
 /Brandenburgii oraz Polski (Województwa Zachodniopomorskiego)
 Zrealizowano w ramach projektu: Rozwijanie informacji, promocji i doradztwa o walorach turystycznych
 i możliwościach współpracy polsko-niemieckiej w Gminie Karlino.

„Niniejsza publikacja została wsparta ze środków Unii Europejskiej. Wyrażone w niej poglądy są
 poglądami Gminy Karlino i w żadnym wypadku nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Unii Europejskiej”.